

Njespušćmy nadźiju rjanu

*Njespušćmy nadźiju rjanu,
zo so wróća złote časy,
hdžež narodnosť wuchowanu
mamy w serbskim kraju zasy.*

*Njeh so pěknje serbski rěči,
Serbowstwo to njeh so haji,
z cuzym njeh so cuzy daji!*

My pak serbski:

*Lubujmy so, njedajmy so,
hladajmy so, zwarnujmy so,
lubujmy so, hladajmy,
so potom zwarnujmy!*

Hamjeń, daj to, miły Wótcě!

*Njepomni na nas,
na swój serbski lud,*

Knježe Božo w njebjesach!

Jan Arnošt Smoler

**Spušćej so, Boži ludo,
na njeho kóždy čas!**

(Psalm 62,9)

Serbski budźer Jan Arnošt Smoler napisa rjany wótcinski spěw „Njespušćmy nadźiju rjanu“. Tutón běše w swojim času jara woblubowany a je so husto wot chórow spěwał. Džensa je wón trochu woteznaty a je jenož zřědka slyšeć. W tutej pěśni wupraji Smoler swoju žedźbu za wobstaćom Serbstwa, za jeho ponowjenjom. Napomina nas Serbow k lubosći a prosy Boha, zo njeby zabył na serbski lud. Je to pozbudźowacy spěw na stary husitski hlós z 15. lětstotka.

Smoler chce, zo „so wróća złote časy“. Přemyslujmy wo tutych słowach. Što běchu „złote časy“ Serbstwa, za kotrymiž so žedži? Hač běše to čas před tysac lětami, hdyž njeknježachu hišće Němcy we Łužicy? Běše to čas do reformacije, hdyž běše jedna wěra po cyłym kraju? Běše to čas do lěta 1635, hdyž slušeše Łužica k Čěskej? Kajki złoty čas ma so wróćić?

Nam by so móhlo zdać, zo běše to złoty čas za naš serbski lud, hdyž Smoler swój spěw napisa. Tehdy mějachmy intaktne serbske wsy a statki, tehdy wučestaj Zejler a Kocor

Serbow spěwać, tehdy skutkowachu katolscy a ewangelscy Serbja w Maćicy Serbskej přezjedne za pozběhjenje duchowneho stawa našeho luda. Njeběše to złoty čas? Ale wočiwidnje njeje Smoler swój čas jako złoty wobhladował. Wužadanja a přestapjenja je tež wón dožiwił, runje w swojim serbskim džěle. Za někotrych běchu 40 lět NDR złoty čas. Pječa tež za Serbow cyle wosebje. Měnjjenja wo tym su jara wšelake.

Wěra nas wuči stróžby, realistiski wid na naš swět. Swjate pismo praji, zo su so z wuhnaćom Hadama a Jěwy z paradiza skónčili złote časy. Zemja njeje raj. Kóžda doba ma swoje rjanosće a swoje njedostatki, swoje dobre strony a swoje hubjene. Smoler běše džěćo swojeho časa, džěćo romantiki, a tuž sonješe wo złotych časach, kotrež su byli a kotrež měli so wróćić. Biblija nas wuči realizm.

Jan Arnošt Smoler prosy w spěwje, zo Bóh Knjez w njebjesach njeby zabył na swój lud. Z tym je Smoler cyle blisko při hronje z 62. psalma: Spušćej so, Boži ludo, na njeho kóždy čas! Tajka namołwa je tež za naš čas aktualna. Spušćmy so na Boha. Wón wě, što je dobre za nas a kajke puće wjedu do dobrego přichoda. Te časy njeběchu najšpatniše, hdyž su so Serbja na Boha spuščeli, hdyž njejsu přiwisowali swětnym wumóžerskim wučbam. Tam, hdžež su Serbja spuščili wuski zwisk mjez narodnosću a nabožnosću, njejsu so naležnosće k dobremu wuwili. Dowěra do Boha je dobra za naš lud.

Smoler dowěri so Bohu. Zdobom namołwa wón Serbow, zo bychu wostali a rostli w Božej lubosći. „Lubujmy so.“ To njeje lochko, přetož ludžo su, kajczyž su. Ale tola: Lubujmy so. Dowěra do Boha a mjezsobna lubosć – to je Smolerjowy křescanski program za přichod Serbow. Hač so přez to wróća złote časy? Lubosć a dowěra do Boha njeh tež nam pomhatej po puću do přichoda, njeh budže, kajkiž budže.

Jan Malink

Kaž Boža stwórba tak smě so tež Boži lud kóždy čas na swajeho stworićela spuščěć – akwarelowa miniatura delnjoserbskeho molerja Wylema Šybarja

Róža Luthera

Lěto je so spěšnje minyło a nazyma je dawno zaso do našeje wokoliny začahnyła. Na poslednim dnju winowca swjećimy w lutherskej cyrkwi wosebity swjedžen. Wěš tež, kotry? Prawje, reformaciski džen. Je to džen, na kotrymž bě mnich Luther w lěće 1517 we Wittenbergu sady wozjewił, kiž kritizowachu staw katolskeje cyrkwe. Dokelž wšitcy jeho žadanja njedželaču, je so katolska cyrkej pačila a naša ewangelska cyrkej nastala. Symbol za ewangelsko-lutherskich bu **Lutherowa róža**, kiž je Lutherowe swójbne znamjo. Tež na někotrych z našich serbskich spěwarskich róžu wuhladamy. Što pak woznamjenja a kotre su jeje barby?

Srjedža widžiš **čorny kříž**, kiž ma nas na křížowaneho Jezusa dopomnić. Runje

tak kaž my znaješe bolosće. Dokelž je z mrtwych stanył, móže tež džensa hišće naš přećel być. We wjeselu a nuzy móžemy z nim rěć a so k njemu modlić. Haj, z cyłjeje wutroby móžemy so na njeho spu-

šćić, dla teho je kříž wot **čerwjeneje wutroby** wobdaty. **Běta róža** ze zelenymi **topjenami** praji nam, zo přinjese nam wěra do Jezusa pokoj, trošt a wjeselo. Njetrjebamy hižo telko stracha měć. **Módry pozadk** woznamjenja nadźiju, zo ze smjerću wšitko nimo njeje, ale zo budžemy z Jezusom pola Boha. Róža je wobdata wot **złoteje rynki**, kiž nam přilubi, zo wjeselo a zbožnosť w njejbjesach kónca nimatej.

Lutherowa róža wopisuje potajkim wulki zjaw wěry na wosebite wašnje, a jeli chceš, móžeš róžu nětk hišće wumolować. Wjele wjesela přeje tebi **Jadwiga**

Předsydstwo hłownu zwolało

Přihotować zeńdženje krajneho biskopa Jochena Bohla z ewangelskimi Serbami dnja 26. nowembra 2005, to bě čezišćo na wuradźowanju předsydstwa Serbskeho wosadneho zwjazka dnja 5. septembra na Michałskej farje. W času wot 22. do 27. nowembra budže biskop na wizitaciji w Budyskej eforiji přebywać. W tym času chce so tež ze Serbami zetkać. Tehodla rozsudži předsydstwo zwolać na 26. nowember w 10.00 hodź. hłownu zhromadźiznu Serbskeho wosadneho zwjazka. Najprjedy budže wosadny zwjazk wo swójskich naležnosćach wuradźować. Mjez druhim ma so wobzamknýć hospodarski plan za lěto 2006. Temu přizamknje so zetkanje z biskopom. Chcemy rozprawjeć wo situaciji ewangelskich Serbow něhdy a džensa, wo aktiwitach při wudawanju našich publikacijow a wo wosadnym džěle. Přeprošenja na hłownu zhromadźiznu so sčasom wupósćelu a předsydstwo nadźija so bohateho wobdžělenja.

Marka Maćijowa

Z předsydstwa SET

Srjedu, dnja 7. septembra, wuradźowaše předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa w Serbskim domje w Budyšinje. Zaběrachmy so z lětušej sobustawskej zhromadźizny, kiž wotměje so 31. oktobra w Małym Wjelkowje. 9. oktobra budže poswjećenje wobnowjeného narowneho pomnika fararja Jokiša w Hbjelsku. Radworski chór Meja, kiž wobnowjenje pomnika tež financielne podpěruje, swjatočnosť wobrubu. Hišće w nowembur ma so přihotowanski wuběrck cyrkwiskeho dnja přeprošyć. Klětuši cyrkwinski džen budže 1. a 2. julija 2006 w Hodźiju. **Měrćin Wirth**

Zhromadźizna SET w Małym Wjelkowje

Předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa přeprošuje na lětušu sobustawsku zhromadźiznu. Wona wotměje so na **reformaciskim swjedženju, 31. winowca 2005**, na žurli Dora-Schmidt-hladarnje w Małym Wjelkowje.

Započatk je w 14.00 hodź.

Dnjowy porjad:

1. powitanje
2. rozprawa předsydstwa
3. rozprawa rewizorow
4. diskusija a schwalenje rozprawow
5. wólby rewizorow
6. namjety za dalšu džělawosć towarstwa
7. přednošk wo misionaru Janje Awgusće Měrćinku, referent: Alfons Frencl (Rožant)
8. 16.30 hodź. spominanje při wobnowjenym rowje misionara Jana Awgusta Měrćinka na pohrjebnišću Ochranowskeje wosady

Kónc budže někak w 17.00 hodź.

Misionar Jan Awgust Měrćink narodži so 1817 w Hrodzišću a zemř 1875 w Małym Wjelkowje. Po 130 lětach je jeho narowny kamjeń na tudyším kěrchowje Bratrowskeje wosady dodžeržany a so tehodla lěsa wobnowi. Z přednoškom Alfonsa Frencla a ze zhromadnym počesćenjom při jeho wobnowjenym rowje chcemy na lětušej zhromadźiznje SET na wuznamneho serbskeho misionara spominać. Foto: SKA

Swjatočnosť w Hbjelsku

Přeprošamy na poswjećenje wobnowjeného narowneho pomnika fararja Mateja Jokiša, sobupřełożerja přenjeje serbskeje biblije,

njedzelu, 9. oktobra, w 14.00 hodź.

w Hbjelsku.

Přizamkn so kemše z regionalnym biskopom Hans-Wilhelmom Pietzom ze Zhobjelca, ze Serbskim superintendentom Janom Malinkom a z wosadnym fararjom Hutter-Wolandtom. Spěwa chór Meja z Radworja.

Serbske ewangelske towarstwo

Wuńdže nowy prawopisny słownik

Subskripciski poskitk do 31.10.2005

Njeparujomny za každeho Serba, serbsce wuknjaceho a wučaceho wuńdže w štwórtym kwartalu „Prawopisny słownik hornjoserbskeje rěče“ wot Pawoła Völkelja w 5., wobdžělanym a synlje rozšěrjenym nakładze Tima Meškanka. W lěće 1981 je so płaćiwý prawopisny słownik hornjoserbsčiny k poslednjemu razej nakładował. W mjezyčasu je so rěč, nic naposledk přez nowe politiske wobstejnosc, dale wuwijała. Z razantnej spěšnosću su mnohe wurazy nastali, kiž dotal w žanym słowniku zapisane njejsu. Tež prawopisne zasady su so přez Hornjoserbsku rěčnu komisiju sprecizowali a nětko w nowym wudaću słownika wobkedžbowali.

Prawopisny słownik njech zajimcy za potuńšenu płaćiznu (17,50 €) hač do 31. oktobra 2005 w Smolerjec kniharni abo dalšich wobchodach, w kotrychž so serbske knihi poskićuju, skazaja.

Ludowe nakładnistwo Domowina

Serbski bus ewangelskich Serbow do Złoteje Prahi

Njedzelu, 11. septembra, poda so skupina ewangelskich Serbow z Budyšina a wokolicy na swoju letnu pućowansku jězbu do Prahi. Organizowalaj staj to kaž přeco bratraj Wirthech Handrij a Měrcin. Přewoźal je nas knjz farar Malink z Budyšina. Po tym zo běchmy w 6.30 hodź. Budyšin wopušćili a po puću hišće někotrych sobu wzali, běchmy w cyłku 37 wosobow.

Puć wjedžeše nas po starym znatym wašnju přez hraničny přechod we Varnsdorfje, hdžež je před 60 lětami a něšto pozdžišo wjele serbskich šulerjow swoje wukubtanje na šulach dóstało. Jědžechmy nimo „Měščanki“, hdžež do šule chodzachmy, a tróšku w pozadku bě „Marianski wustaw“, hdžež bydlachu hač do lěta 1948 holcy. Wo nas so tam starachu přewažnje klóšterske knježny. Jědžechmy nimo pohrjebnišća, schowaneho za štómami, hdžež wotpočiwaja naš mištr Bjarat Krawc a jeho swójbni, do Šejnborna. Puć wjedžeše nas přez pahórkatu lěsnu krajinu do Noweho Bora – městačka, hdžež so wosebje produkuje kristalowa škleńca. Mróče a kurjawa so poněčim zhubichu a bórze zaswěći nam slónco. Knjz Jan Bart z Pańčic-Kukowa, mój něhdyši sobušuler w Českej, rozprawješe nam wo českich stawiznach, započinjajo wot Korle IV. hač do časa husitow, rěčeše wo Janu Husu a wo husitskich wójnach. Za nas bě to jara zajimawe. Za jeho prócu a džěto so jemu wutrobnje džakujemy.

W 10 hodź. mějachmy w Praze być pola našich českich bratrow. Naš šofer je to derje zdokonjał, krótko do postajeného časa tam běchmy. Lubje nas witachu knjz Hanuš Härtel jun. a jeho sobubratra a sotry. Kemše swječeštaj knjz farar Jan Malink a česki sobubratr, wosadny farar Peter Hudec. Spěwachmy přewažnje serbske kěrlušy. Předował je knjz Jan Malink w serbskej rěči, štož je knjz Härtel do čěšćiny přeložował, bě jara powučace a dostojne. Za to so jimaj wutrobnje džakujemy.

Češa a Serbja swječachu zhromadne kemše w česko-bratrskej wosadze w Praze-Dejvlcach. Serbske předowanje sup. Jana Malinka přeložowaše knjz Hanuš Härtel do čěšćiny, w pozadku wosadny farar Petr Hudec.

Po kemšach podachmy so z našim busom na Hradčany, bě krótko do dwanaćich a z tym změna stráže. Bě wšo jara eksaktne, kaž ma to pola wójška być. Běchu tam masy turistow a my mjez nimi. Wobhladachmy sej tu Prahu wothorjeka. Po Nerudowej dróze kročachmy dele na naměsto Małeje strony nimo cyrkwy swj. Mikławša. Namakachmy našu hospodu, hdžež wobjedowachmy po českim wašnju knedliki a wězo piješe wjetšina česke piwo.

Čas chwataše, bus dowjeze nas na Stráňow, hdžež witaše nas rjany Boží domklóšter a předewěšaj mějachmy hišće raz wuběrnny napohlad na Złotu Prahu.

Wšo sej w krótkim času njemóžeš wobhladać, dokelž čakachu naši čescy bratra na nas z kofejom a prošachu nas k bjesadze. Wšitko bě rjenje přihotowane w tej rumnosći, hdžež běchu dopołdnja kemše. Kofej bě zwarjeny a dobre přikuski přihotowane. A tak dachmy so do bjesady. Knjz farar Malink wšitko rjenje rjadowaše, rozprawješe wo Serbach a wo našej domiznje.

Prošachu mje, zo bych skrótko rozprawjała, kak je česka republika po wójnje spožčila mnohim Serbam džěto a nam džětom a młodostnym móžnosć, wopytać za nas zarjadowane serbske šule, zo bychmy so w narodnym duchu a w swojej maćeršćinje dale kubtali. Za to słuša česku ludaj wulki džak a připóznaće.

Wšitko so spěšnje miny. Naš šofer hižo na nas čakaše. Dowjeze nas derje do Budyšina, za to jemu džak. Džak słuša pak tež tym, kiž su wšo tak rjenje přihotowali a organizowali, wosebje knjezej fararjej Janej Malinkej a bratromaj Wirthech Handrijeje a Měrcineje. Zaptać Bóh wam wšitkim.

Marka Budarjowa

Mjez tym dońdže zrudzaca powěsć do Łužicy, zo je mać a wowka Härtelec swójby, knjeni Zdena Härtelová, po čežkej chorosći dnja 16. septembra w starobje 75 lět w Praze zemřela. Härtelec swójbje wuprajamy ze Serbow swoje sobužarowanje. Njeboha njech wotpočuje w Božim měrje a wěčne swětlo njech jej swěći.

Serbsko-česke přecelstwo: Hanka Tarankowa z Hajnic a Jiří Mudra z Prahi

Serbscy wulčnikarjo na Hradčanach

Foto: M. Wirth

Moler rjaneje, njeskludženeje přirody

Rysowanki Hendricha Božidara Wjela w Serbskim muzeju w Budyšinje

Skupina džěci stej njepohibliwa na puću, mjez nimi hólč z tošu přez ramjo, kiž podawa holcy ruku, nalěwo tykowany wódny młyn z wulkim młynskim kołom, woda šuska po młynskej hrjebi, naprawo čichi hat, zady kuka zeza hoberskich štomow niska třecha – to je „Krajina z wódnym młynom pola Chrjebje“. Rysował je ju Hendrich Božidar Wjela. Wón narodži so lěta 1778 jako syn serbskeho fararja Jana Wjela w Dothej Boršci a přežiwi džěcatstwo w Chrjebi. Z dwanaće lětami džěše do Zhorjelca na gymnazij a rysowansku šulu, wottam w lěće 1793 na studij krajinoweho molerstwa do Drježdźan. Hdy je Wjela wódny młyn w Chrjebi rysował, njeje znate. Zhladuju na jeho biografiju zda so nam džensa, zo je swójske rozžohnowanje z džěcatstwom a domiznu zwobraznił. Po žiwjenju w cuzbje wróci so 1804 chory domoj a zemrě ani 27lětny na Nowe lěto 1805 w Budyšinje. Swój posledni wotpočink namaka w Chrjebi, hdžež můžeme džensa hišće jeho row wopytać.

200. posmjertniny Hendricha Božidara Wjela běchu za projektowu skupinu nastork, z wobšěrnej přehladku a katalogom tworjenje krajinoweho rysowarja šerokemu publikumej spřístupnić. W skupinje džětachu sobu Serbski muzej w Budyšinje, Kulturnohistoriski muzej Zhorjalc, Załožba za serbski lud, Měšćanski muzej Budyšin a Anhaltinska wobrazowa galerija Dessau. Wustajeńca „W raju rjaneje, nje-

skludženeje přirody“ ze 102 wobrazomaj je tuchwilu w Serbskim muzeju widžeć, pozdžišo hišće w Dessauje a Zhorjelcu. Wopytowarja drje budu wosebje Wjelowe wobrazy idealnych parkowych krajinow a jeho rysowanki z Kawkaza fascinować. Parkowe napohlady stwori Wjela přewažnje w Dessauje, hdžež bě wot lěta 1799 při Chalkografiskim towarstwje jako rysowar přistajeny. Tónle wustaw k reprodukowanju grafikow přistaješe rytwarjow a dawaše wumělcam nadawki, třebne předlohi stworić, tak tež Wjeli. 1801 džěše Wjela do Pětrohroda a wottam přewođeše carsku ekspediciju do Kawkaza. Poprawom měješe karty rysować. Zdobom pak nastachu najbóle přeswědčace, samostatne twórby – pjerokrjesby a seršćowcowe rysowanki. Někotre su tak rysowane, zo spóznaješ, zo je Wjela hižo na pozdžiše předawanje myslit. Pola tamnych je so pak jeniče wot impozantnych wysokohórskich začišćow wjesć dať. W „Darjalskej wudrjeńcy“ wobhladuju sej tři figury kaž zhubjene před skaliskami džiwju, ješćatu rěku Darjal a su drje runje tak kaž džensniši přihladowar přemóžene wot rjaneje, njeskludženeje přirody. Hižo dla tuteje rysowanki so wopyt muzeja wuplaći. Štóz chce wjac wo Wjeli wědžeć, njech sej kupi wobšěrny katalog, kiž je składnostnje wustajeńcy wušoľ a kiž wobsahuje wjacore dlěše tekstowe přinoški, wobrazowy džěl a zapis wšitkich znatych twórbow z wobrazom. **Marka Maćijowa**

Hendrich Božidar Wjela, Darjalska wudrjeńca pola Tiflisa w Georgiskej

W raju rjaneje, njeskludženeje přirody
Rysowar krajinow

Hendrich Božidar Wjela 1778–1805

Wustajeńca:

Serbski muzej, Budyšin,
wot 4. septembra do 13. nowembra 2005

Katalog:

19,90 € w Serbskim muzeju
za čas wustajeńcy, hewak 24,90 €

Hnujaca kniha wo serbskich wojakach

Tež naš nan je wulke zbožo měť. Dwaj dnjej do patoržicy 1946 nawróci so po štyrilětnym wojakowanju čyły a strowy z jendzelskeho wójskeho zajěca do Noweje Wsy. Kajka zrudoba pak knježeše porno temu na susodźic kublešku! Wobaj synaj staštaj so z woporom wójny. Přeni zahiny runje na čeciny 42. narodninach 3. oktobra 1941 w Ruskej a tamny zhubi so 19. januara 1943 w Stalingradze. Hač do swójeho poslednjeho zdychnjenceka je so četa nawróta swójeho najmlódšeho nadžała, tola podarmo. Bjez džiwa, zo běše žiwjenska wola našeju lubeju susodow wot teholec čas zlemjena.

Na to dyrbjach myslit, jako najnowšu

knihu z našeho serbskeho nakładnistwa „Tež ja mějach zbožo“ do rukow dóstach. Jeje awtor Beno Budar wěnuje ju mjez druhim „padnjonym a zhubnjonym serbskim wojakam“ a wězo tež tym, kiž smědžachu so z tuteje najgrawoćiwijeje mordowańcy, kotruž je čłowjestwo hdy dožiwilo, nawrócić. Cyły lětdžesatk je so Beno Budar z tutej maćiznu zaběrať a wjela něhdých serbskich wojakow interviewowať a sej jich dožiwjenja na pask

powědać dať.

Budarjowa kniha je zawěrnje unikatny dokument, přetož do toho njebě sej nchtó z našich serbskich literatow zwěriť (a w času NDR zwěrić móht abo chcyť) so tutej temje wěnowať. So wě, zo je 2. swětowa

wójna tež w powójskej serbskej literaturje njenaspomnjena njewostała, tola z ideologiskich přičin běše čorno-běle pisanje radžomne byť. To je so mjeztym bohudzak změniť.

We wot Bena Budarja zestajenych přinoškach njenadeńdžeš pak žanežkuli heroizowanje němskeho wojerstwa, kaž so to často we wěstych němskich wupłodach stawaše a stawa. Ně, tuta wot Němskeje naškarana wójna rysuje so tajka, kajkaž je była: njesprawna a grawoćiwja, tak zo njemóžeše hinak być, hač zo wona naposledk so k swojemu wuchadžišću nawróci a jo zapuši.

Hišće něšto njesmě njenaspomnjene wostać: Kaž čerwjena nitka pleće so nimale pře wšě strony fakt, kak jara je naša maćerščina serbskim wojakam we wuchodze při dorozumjenju z tamnišej ludnosću pomhała, tola tež dopóznaće a wuznaće, zo je Bóh Knjez tych, kiž su zbožo měli, wobaronowať a wodziť. Knihu, kotraž tež wotwonka jara spodobny wobraz skíca, móžu jenož wšitkim nanajhorcyšo dopořić.

Hinc Šofta

Łužiska mša Hinca Roja předstajena

Nowa koncertowa sezona Serbskeho ludowego ansambla zahaji so pjatk, 9. septembra, w Marje-Marcínej cyrkwi w Budyšinje. Něhdže 120 přisposlušarjow dožiwi program, w kotrymž spěwachu altistka Tanja Donatec (Budyšin), chór 1. serbskeje kulturneje brigady Serbskeho gymnazija Budyšin, spěwarjo chóra Budyšin a chór Serbskeho ludowego ansambla. Ansamblowy orchchester jich přewodžeše. Cyłkowny nawod měješe intendant ansambla, knjz Wolfgang Rögner.

Na započatku zanjesa smyčkowy orchchester „Sacro“ komponista Detlefa Kobjele. Kompozicija bě nastala 1991 skladnostnje 200. posmjertninow Michała Wałdy a ma jako zakład dwaj kerlušej z Wałdoweje kerlušoweje knihi. Scěhowaše „Rapsodija za alt, muski chór a orchester“

wot Johannes Brahmisa (1833–1897). Wjeršk wječorka pak bě prapremjera trojorčeneje „Łužiskeje mše“. Zo so mša Łužiska mjenuje, zložuje so na Łužiski pochod jeje tworičelow, komponista Hinca Roja z Klětnoho a tekstoweho awtora Dieter Liebiga, a na to, zo so tež w serbskej rěči – nimo laćonskeje a němskeje – spěwa. Mša ma jako nadpismo „Credo“. Komponist widzi kompoziciju jako swoje křesćanske wuznaće. Jeho konfirmaciske hrono je nastork za kompoziciju dało: „Wostanjeće-li při mojim słowje, tak sće prawi moji wučomnicy a poznajeće prawdu, a prawda was wuswobodzi“ (Jan 8,32). Tute hrono zaklinči w přemim dźělu „Introduction“ a kónčnym „Dona nobis pacem“. Mjez nimaj steja dźěle Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus a Agnus Dei. Serbske

teksty je msgr. Měrcin Salowski z němčiny přenjesł. Njejsu to ryzy přeložki němskeho teksta, ale zdžěla nowotwórby. Komponist je do swojeje mše dwaj kerlušej zapřijał, kiž so wobaj w serbskej rěči spěwatej. Běch poraženy, hdyž zaslyšach znatej melodiji, ale dospołnje cuzej tekstaj. Kerlušej „Ach, wostań při nas z hnadu“ a „Nětk swjatoch' Ducha prosymy“ (w serbskich spěwarskich č. 199 a 159) stej so hižo před lětstotkami přeložiloj a stej ewangelskim Serbam derje znatej. Škoda, zo so njeje rjany přeložk fararja Hadama Bohuchwała Šěracha přewzał. Su tola znate spěwy hustodosć wjerški za přisposlušarja.

Zwjeselace bě, zo pytnych lóšt šulerjow při spěwanju. Wosebje začuwach to při němskim spěwje „Spěwajće Knjezej nowy spěw“ a při serbskim „Dziće, wučće cyły swět“. Tuž džěch po koncerće tola hišće ze spokojnej wutrobu a we wjesolej mysli domoj.

Měrcin Wirth

Žadnostka w Poršicach – namakana a zaso zhubjena

Loni w pózdnej nazymje džětaču někotři mužojo – drje ABMnicy – na Poršiskim kěrchowje. Rjedžachu a rumowachu njehladane róžki. Tež při cyrkwi napřečo něhdyšej šuli, w kuće při starej knjezej bróžni wudžětaču a wukopowachu přez lětdžesatki narosćenu hustu kerčinu. Při tym storčichu w zemi na džěl pškowcoweje platy, popisaneje ze zastarskim pismom a wudebjeneje z třomi hwězdčičkami. Jedyn z džětačerjow, po rěči a wašnju sudžo přesydlenc z Ruskeje z trochu wyším kubłanjom, nječisny kamjeń do smjećow, ale stoji jón nabok, měnjo, zo móht tón historisku hódnotu měć.

Připad chcyše, zo běchu runje w tychle dnjach srjedz lońšeho nowembra serbske kemše w Poršicach. Ducej k cyrkwi přinědžech nimo kamjenja, pohladnych na napismo a zwěsćich, zo bě wone serbske. Hnydom nazajtra rano tam zaso při kamjenju stejach, pjeršč z njeho wotčesach, jón fotografowach, wuměrlich a sej hrónč-

ko wotpisach. Wot motykow džětačerjow a zubiskow małego bagera trochu wobškodžene bě tam wučitać hewak jara derje zdžeržane bibliske hrónčko w starym šwabachskim pismje:

Text, Psalm 16,6.

Loß je mi panuť
na wesele Mjesto,
Mi je šo rjane
herbstwo dostało.

Njebě žaneho dwěla, zo jednaše so wo delni džěl chětro stareje pškowcoweje platy, kiž bě něhdy row zawodžěta. Snadž pochadžeše ze spočatka 19., snadź samo z kónca 18. lětstotka? Horni džěl je bohužel zhubjeny (chiba zo chowa so tam hišće w zemi?), tak zo njewěmy, što bě něhdy pod njej wotpočowať. Jednori wjesnjenjo sej tajke wosobne a drohe kamjentne pomniki dowolić njemóžachu – jim bě drjewjany křiž přiměrjeny. Někajki knježk z Poršic abo ze zafarowanych wsow pak njeby sej serbske hrónčko na swój narowny kamjeń napisać dať. N a j b ó l e p r a w d ž e - podobne zda so tuž być, zo bě plata něhdy zawodžěta posledni wotpočink jedneho z Poršiskich fararjow – snadź Jana Bjedriča Mički (1757–1825), kiž bě 1825 po 28lětnjej služby w Por-

Delni džěl narowneje platy z pškowca – něhdže 200 lět stareje a popisaneje ze serbskim bibliskim hronom Foće: T.M.

šicach zemrěť. Abo bě tu nam njeznate džěčo jedneje fararjec swójby pochowane bylo? Kamjeń je jenož 53 centimetrow šěroki a z tym chětro wuši, hač su zwučene měry narownych platow za dorosćenych. Njeh je, kaž chce: Kamjeń je někak 200 lět stary, serbsce popisany a přez swoje dołhe přebywanje w zemi jara derje zdžeržany – a z tym wulka žadnostka mjez našimi serbskimi kulturnymi pomnikami.

Na tule hódnotu skedźbnich samsny džěń hišće Poršiskeho fararja a wón přilubi so wo to starać, zo so kamjeń wuchowa a z kěrchowa na wěšte městno přenjesa.

Mało dnjow po tym so kamjeń z Poršic zhubi. Z fary je zhonić, zo je sej někajki archeologiski hamt z Drježdžan po njón přijěť. Tola kotry hamt to bě, na to so farar dopomnić njemóže. Tež někajke pismo wo přepodaću kamjenja njeeksistuje. Tuž je so kamjeń po wšěm zdaću bjeze wšeho slěda z Poršic a z Łužicy pominył. Wostali su nam jenož někotre fota wo tutej žadnostce z dawneje serbskeje zaštosće.

T.M.

Rožk blisko cyrkweje při něhdyšej knjezej bróžni bě po wšěm zdaću něhdy posledni wotpočink Poršiskeje fararskeje swójby. Tu nadeńdžechu džětačerjo loni w nazymniku při wudžětanju kerčiny žadny kamjeń w zemi.

Łazowski farar Reinhard Meister na wuměnk

Ze swjedzskimi kemšemi rozložnowa so njedźelu, 4. septembra, dołholetny wosadny farar Reinhard Meister wot Łazowskeje wosady. Wojerowski superintendent Vogel jeho ze zastojnstwa wuwjaza a na wuměnk wužohnowa. W mjenje wosady porěča člon cyrkwinskeho předstejićerstwa a synodala Günther Wjenk z Drěwcow. Wón wupraji džak wosadnych za nimale tři lětdžesatki trajacu službu fararja a jeho mandželskeje Moniki we Łazu. W tutej dołhej doby staj Meisterec mandželskaj wažnje sobu postajitoj du-

Farar Meister (nalěwo) a farar n. w. Martschink z Wojerow w rozmawje po rozložnowanskich kemšach we Łazowskej cyrkwi
Foće: G. Wjenk

chowne žiwjenje we Łazu a wokolinje. Zhromadne džěło njebě přeco bjez wobćežnosćow, něštožkuli pak je so na dobro wosady docpěło. Předewšěm w zašłym połdra lětdžesatku po přewróće so z podpěru wosadneje rady a gmejny nuznje trěbne džěła na kěrchowje a Božim domje započachu, kiž maja so w blišim přichodže dale wjesć. Tež na podpěru fararja w serbskich naležnosćach Günther Wjenk spomni: „Za čas Serbskeho superintendenta Siegfrieda Alberta z Budyšina přewjedźechu so za tych w skromnej ličbje hišće we a wokoło Łaza bydlych serbskich wosadnych prawidlownje wosadne popołnja a tež dwurěčne kemše, na kotrychž so přeco tež farar Meister wobdžěli resp. je sobu wuhotowaše. Jako člon rewizijneje komisije bě wón tež sobustaw Zejler-Smolerjoweho towarstwa, hdžež zasadžowaše so sobu za naležnosć zdžerženja serbskeje kultury.“

Farar Meister pochadza z Kamjenicy, hdžež so 1948 jako syn fararja narodži. Łaz bě jeho jenička wosada, 29 lět je tu skutkował. Wot awgusta 1976 bě tu z wikarom, 19. junija 1977 bu wot tehdyšeho superintendenta Müllera na fararja ordiněrowany a we Łazowskej wosadze zapokazany. Nětko je so wšelakich, wosebje strowotnych, problemow dla 56lětny dočasne na wuměnk podať. Hišće lětsa so Meisterec mandželskaj z Łazowskeje fary přesydliť k synej a džowce do bliskosće Augsburga w Bayerskej.

Zastupnistwo we Łazowskej wosadze wukonja wot 1. septembra farar Gnüchtel

Wojerowski superintendent Vogel rozžohnuje fararja Meistera.

z Delnjeho Wujězda. Što w přichodže z Łazom budže, njeje hišće jasne. Tuchwilu ma wosada někak tysac sobustawow – přemało, hač zo by zaso fararja sama za sebjě dóstać móhła. Možna alternatiwa je tuž wuske zhromadne džěło z Delnjowujězdžanskej abo z Wulkozdarowskej wosadu. **T.M.**

Wosadne popołdnje w Slepom

Na 17. njedźeli po swjatej Trojicy, 18. septembra, přichwata zaso wjele serbskich wěriwych na swoje serbske popołdnje. Słónčne wjedro a tež wólby njejsu ludźi wotdžeržowali so dvě hodžiny zhromadzić k wukładowanju Božeho słowa na Slepjanskej farje. Serbski superintendent Jan Malink bě z Budyšina do Slepheho přijěł. Je so na tekst z Marka 9,17-27 derje přihotował, ale njeje předował. Čehodla? Bě lětsa šmjatk terminow abo njejsu sej wšitcy změny zapisali – abo je Slepjanska wosebitosć wabiła? Nadobo mějachmy dalšeho fararja mjez nami. Cyril Pjeh z Berlina je po zahajenju Serbskeho superintendenta předowanje džeržať. Pod hesłom „Wěra je dobyće, wona je swět přewinyła“ slyšachmy poselstwo, kak je Jezus na epilepsiju choreho wustrowił, po tym zo bě so jeho nan z hnujacy m wuznaćom na Bžožnika wobroćit.

Serbski superintendent předstaji potom we wurěžkach nowu knihu Bena Budarja wo dožiwjenjach muži, kotřiž su dru-

hu swětowu wójnu přežiwili. Kak wuska bě tehdy mjeza, so za abo přečiwo žiwjenju rozsudzić a so pod surowymi a grawočiwymi poměrami čłowjesće wopokazać! Přitomni bychu rady tež wot hišće žiwych swědkow wopisane měli, štož su w tutym času žony doma wšitko wutrac měli.

Nimo dobrego zastaranja ze Slepjanskim tykancom a domjacej kołbasu a spēwanjom kěrlušow bě za kóždoho najwjetše dožiwjenje slyšeć, kak bohata a rjana je naša serbska řeč. Hižo dawno njeznate wobroty abo słowa wróćichu so do pomjatka. Bě to kaž hra ze słowami, njeznaty džiw za cytu našu holansku kónčinu. „Husto pytaš za słowami, a tam wšitko samo wot so z erta běžeše – čehodla nimamy to husćišo?“ – tak Dieter Redo z Trjebina.

Nětko Slepjanscy zaso na tajki džiw čakaja – a to přenjeho adwenta na Slepjanskej farje zaso ze Serbskim superintendentom a Slepjanskim džěćetkom ...

Manfred Hermaš

Wóścenaš

(w Slepjanskej narěči)

Wóšce naš, kiž sy w njebjesach,
swěćone bydź Twójo měno.
Pćidź k nam Twójo kralejstwo.

Twója wóla se stanjo
kaž na njebju tak tež na zemi.

Naš wšedny chlěb daj nam
džeńsa.

A wódaj nam naše winy,
jako my wódawamy našym
winikam.

A njewjez nas do spytowanja,
ale wumodz nas wót togo złego!

Pćetož Twójo jo to kralejstwo
a ta móc a ta cesć

wót wěćnosći až do wěćnosći.

Amen

Wulke twarske předewzaća w Michalskej wosadźe w Budyšinje

Wot lěca so w Michalskej wosadźe mócnje twari – a to hnydom na třoch wulkich objektach: na farje, na cyrkwi a na wosadźe slušacej měšćanskej muri.

Fara

Jako přenje zahajichu so 4. julija twarske naprawy na Michalskej farje. Mjeztym hižo něšto wjac hač 200 lět stare twarjenje so nalěto 1945 dospołnje wupali a bu w čezkich powójnskich lětach na tehdy možne skromne wašnje zaso natwarjene. Wobšěrniše wobnowjenje bě tuž mjeztym dawno načasu. Hižo w minjenymaj lětomaj přewjedźechu so wšelake mjenšje džěła: Wobnowichu so kenclija, službne rumnosće fararja a kantora kaž tež sanitarny trakt. Lěta nětk so dalše naprawy w přizemju přizamknjachu. Najbóle nadpadne za wopytowarja stej přetwar a nowe wuhotowanje wochěže, kiž přeměni so z wuskeje a čmoweje chódby na přečelnu a swětlu předrumnosć. W modernym šaće pokaza so nětko tež wulka wosadna rumnosć w přizemju. Mały woltar za zymske Bože služby změní swoje městno. Nadpadne su wulke dwójne durje w zapadnych swislach fary, kiž so zatwarichu město dotalneju woknow. Tak so nětko do dotal chětro čmoweje rumnosće dosć swětla wuliwa. W čóplym počasu hodži so po potrebjebje na jednore a přijomne wašnje tež farska zahroda do wosadnych zarjadowanjow zaprijjeć.

Džěła na farje maja so z wonkownym wobnowjenjom zakónčić. Hdy to budže, njehodži so hišće z wěstosću prajić. Z nasadzenjom nowych štomow a kerkow so potom hišće farska zahroda do porjadka staji.

Měšćanska murja

Dalši wulki twarski objekt je wobnowjenje měšćanskeje murje, kotraž započa so

Z nutrnosću bjerješe so 9. septembra kula z cyrkwineje wěže. Foće: E. Schmitt

Pohlad na Michalske wosadne twarjenja lětsa spočatk septembra. Džěl murje pod faru a wěža cyrkwy stej hižo zaróštowanej.

Rukopisny postrow serbskeho konwenta z kule Michalskeje cyrkwy:

„Jezus wčera a džensa,
tón samy tež do wěčnosće.

W tutej wěstej wěrje strowja duchowni Serbskeho farskeho konwenta potomnikow Michalskeje wosady w Budyšinje na Michalskej farje 9.12.1974 zhromadźeni

Gerhard Wirth, farar w Njeswaćidle,
Serbski superintendent

Gerat Lazar, předsyda serbskeho
konwenta, farar w Bukecach

Pawoł Wirth, farar w Klukšu
Siegfried Albert, farar w Hrodzišću

Werner Feustel, farar w Minakale
Arnošt Běrka, diakon w Hodžiju

Gerhard Renč, farar em. z Barta
Pawoł Albert, farar Michalskeje wosady
w Budyšinje“

spočatk septembra. Michalskej wosadźe slůša cyłkownje něhdže 200 metrow měšćanskeje murje. Jónu je to někak 50 metrow murje pod faru a pod farskej zahrodu, a zdruha je to někak 150 metrow podtu Reymannoweho puča wot Młynskich wrotow hač k Młynskej bašće. Wšelake wotrězki tuteho lěstotki stareho wobtwjerdženja su dodržane a žadaja sej wobnowjenje a skrućenje, zo bychu so dale tež přichodnym generacijam wuchowali. Zo njeby so murja dale nachiliła, so z wosebitej techniku na wšelakich městnach hoždže mjez murju a zadnjeju skału zhotowja. Tele komplikowane džěła wukonja wosebje specializowana firma z Rudnych horow z pomocu awstriskeje firmy.

Wobnowjenje budže něhdže 270 000 eurow płaćić, wot kotrychž dostanje wosada 80 procentow jako spěchowanske srědky, tak zo ma wosada sama něhdže 44 000 eurow zwjesć. Džěła na měšćanskej muri budu hač do klětušeho nalěca trać.

Boži dom

Najwjetše twarske předewzaće je wobnowjenje cyrkwy. Stawizny Michalskeje cyrk-

wje sahaja wróčo hač do husitskich časow. Wokoło lěta 1450 bu cyrkej jako džakna kapala natwarjena. Najprjedy postaji so jenož jeje wuchodny džěl, 1498 so šěrši zapadny džěl přitwari. Při wojowanjach nalěto 1945 so wěža wupali a po tym zaso sporjedža. Na poslednje wobšěrne wobnowjenje, při kotrymž dosta cyrkej tež swoje džensniše nutrkowne wuhotowanje, so mnozy wosadni a Budyšenjo hišće derje dopominaja. Wone přewjedže so před něhdže 30 lětami pod nawodom fararja Pawoła Alberta a žadaše sej pod njelochkimi NDRskimi wobstajnosćemi wulke wopory wot wosady a wšěch wobdžělenych.

Mjeztym su na Božim domje hižo zaso wšelake twarske njedostatki pytnýc. Tuž je so wosada rozsudžiła cyrkej pod tuchwilu poměrnje dobrymi hospodarskimi wobstajnosćemi wobnowić. Na wšěch murjach ma so wobmjerk zwuporjedzić abo cyle wobnowić. Wěža ma so saněrować a třěcha dospołnje nowa zakryć. Mjeztym hižo wotstronjena je z lěta 1892 pochadźaca murička ze železnym płotom wokoło wuchodneho džěla cyrkwy a tam nasypšana pieršč. Serbski pomnik z lěta 1983 za prócowarjow wo Bože słowo w maćernej rěči je so tehodla nachwilnje přestajil a ma so po skónčenju džělow zaso při cyrkwi postajil.

Džěła na cyrkwi započachu so z nutrnosću pónđzělu, 29. augusta. 9. septembra so tehurunja z awtgosću kula z wěže wza. W njej namakachu so mjez druhim tež čisla Pomhaj Bóh z nowembra a decembra 1974 a rukopisny, wot wosom sobustawow podpisaný postrow serbskeho konwenta z 9.12.1974 (*hlej wosebity kašćik*).

Džěła na cyrkwi budu něhdže 560 000 eurow płaćić. Najwjetši džěl z toho, 64 procentow, financuje kraj Sakska. Hišće lětsa ma so zakónčić wobnowjenje wěže, klětu matej scěhować třěcha a fasada. W lěće 2007 so džěła z nutrkownym wobnowjenjom cyrkwy zakónča. Bóh dať, zo bychu so wšitke naprawy bjez škody přewjedli.

T.M.

Powěšće

Runopravne w němskej a serbskej rěči je wupisanje pućow w Rakojdach pola Barta – škoda pak, zo serbsce ze zmylkom. Foto TM

Budyšin. Z dwurěčneje ekumeniskej nutrnosću w Michałskej cyrkwi, kiž wuhotowaštaj zhromadnje sup. Malink a farar Šćapan, zahaji so 29. awgusta nowe šulske lěto za Serbsku srjedźnu a zakladnu šulu w Budyšinje. Šulerjo přewzachu čitanja a předstajichu scenu wo narodninach małeje nopawy.

Wotrow. Na swjatočnych kemšach bu přenju njeźelu septembra polski měšnik Tomasz Dawidowski jako wosadny administrator zapokazany. Młody duchowny je hižo dosć derje serbsce nawuknył, jeho služba w serbskej wosadze je najprjedy na jedne lěto wobmjezowana. Znowawobsadjenje bě trěbne, po tym zo bě so Wotrowski farar dr. Rudolf Kilank loni nazymu na wuměnk podał. W času nimale lěto trajaceje wakancy je farar Beno Jakubaš Wotrowski wosadu jako administrator sobu zastarał.

Budyšin. Septemberske serbske kemše w Michałskej wotměchu so kaž přeco přenju njeźelu měsaca, tónkróc pak wuwzaćnje popołdnju. Z tym spjelni so přeće z wosady, zo bych so tola tež raz serbscy kemšerjo po Božej službje k bjesadze při kofeju zhromadzić móhli. Wobdželnikow na popołdnišich kemšach w cyrkwi a po tym na kofeju na farje, kiž běštaj Wirtheč mandželskaj přihotowałoj, pak bě hladajcy mjenje hač hewak na popołdnišich. Zhromadźeni so tuž za to wuprajichu, so skerje tajkich popołdnišich eksperimentow wzdać.

Wětošow. Kaž je to hižo wjacore lěta z wašnjom, swjećeštaj na Dnju wotewrjeneho pomnika njeźelu, 11. septembra, w tudyšej Serbskej cyrkwi wosadny farar n. w. Klaus Lischewsky

Pomhaj Bóh časopis ewangelskich Serbow

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen

Redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowaj/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 0 35 91/60 07 11, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)

Čiše: Čišćernja DELANY tzwr w Njeswačidle
Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakladnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625 Bautzen

Přinoški a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00

Pomhaj Bóh wuchadza měsacnje. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud. Lětny abonement plaći 8 €.

a předar n. w. Juro Frahnaw němsko-serbsku Božu službu. Zhromadźito bě so 45 kemšerjow předewšëm z wosady a z bližeje wokoliny.

Póckowy/Smělna. Farar dr. Jens Buliš je so srjedź septembra ze swojej swójbu přesydlil z Póckowskeje na Smělnjansku faru. Za jeho přichad je wosada fararske bydlenje w Smělnej dospołnje wobnowila. Z tym bydli dr. Buliš nětko centralnišo we wulkim teritoriju, kiž ma zastarać, wšako je wón farar třoch wosadow: Póckowy, Smělna a Zemicy-Tumicy.

Serbin. Swój mjeztym hižo 17. Wendish Fest swječachu potomnicy serbskich wupućowarjow 25. septembra w texaskim Serbinje. Swjeđenje započo so kaž přeco z dopołdnišimi kemšemi w jendželskej a němskej rěči. Jako hosći z lužicy běchu sej Serbinscy lětsa přeprysli Serbsku rejowansku a drastowu skupinu z Brětnje pola Wojerec. Jich wustup na swjeđenju bě wjeršk lětušeho kulturneho programa.

Dary

W awguscje je so darilo za Serbski bus 30 eurow a za Pomhaj Bóh 100 eurow, 50 eurow a 20 eurow. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Spominamy

W tutym skromnym domčku na kromje Njeswačanskeho parka je Arnošt Helas štyri lětdžesatki bydlil a pěsnil. Foto: priw.

Před 85 lětami, 13.10.1920, zemrě w Njeswačidle česla a ludowy basnik **Arnošt Helas**. Narodil bě so wón 1840 jako žiwnošćerski syn w Psowjach. Wón wotrosće w Nižej Wsy, hdžež jeho swójba po wulkim wohenju swoju žiwnošć zhubi a dospołnje wochudni. Syn tuž nawukny rjemjesto a džešaše jako česla na Njeswačanskim ryčerkuble. 1862 so wón woženi. Ze swojej swójbu bydleše najprjedy w Šešowje a wot lěta 1880 hač do smjerće 1920 w skromnym, ryčerkublu słušacym domčku na kromje Njeswačanskeho parka. Arnošt Helas słušeše w poslednimaj lětdžesatkomaj 19. lěstotka k najznaćišim a najpłodnišim serbskim ludowym basnikam. Po wašnju a stilu tworješe podobnje kaž hižo lětdžesatki před nim sławny Pětr Mlónk w Džiwoćicach. Tež w spisaniu powědančkow so wón pospyta a wozjewi serbske powěšće, kiž bě sej po ludžacym powědanju zapisał. Do tajkeho duchowneho džeša pohojnowaše jeho znaty Njeswačanski farar Jurij Jakub. W lěće 1909 je Arnošt Helas sobu založil towarstwo Jutrnic w Njeswačidle a přewzał zastojnstwo w předsydstwje.

Přeprašujemy

- 02.10. 19. njeźela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džeći (sup. Malink)
14.00 kemše w Njeswačidle (sup. Malink), po tym wosadne popołdnje
- 08.10. sobota**
14.00 kemše z Božim wotkazanjom we Wojerecach (sup. Malink), po tym zetkanje w Lutherowym domje
- 09.10. 20. njeźela po swjatej Trojicy**
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (farar dr. Buliš)
14.00 poswiećenje wobnowjeneho narowneho pomnika fararja Jokiša w Hbjelsku, po tym dwurěčne kemše (regionalny biskop Pietz, sup. Malink, farar Hutter-Wolandt)
- 16.10. 21. njeźela po swjatej Trojicy**
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
- 25.10. wutora**
19.30 serbski bibliski kruh w Budyšinje na Michałskej farje
- 26.10. srjeda**
14.00 wosadne popołdnje pola Kowarjec we Wuježku p. Wõsporka (sup. Malink)
- 31.10. reformaciski swjeden**
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
14.00 sobustawska zhromadźizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa w Małym Wjelkowje
- 06.11. dopředposlednja njeźela w cyrkwinskim lěće**
09.30 dwurěčne kemše z Božim wotkazanjom w Rakecach
10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džeći (sup. Malink)